

JAN CEES VAN DUIN

Filatelistische elementen

Inleiding

Onder verantwoordelijkheid van de KNBF, de Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen, heeft Sjoerd Bangma een tiental artikelen geschreven waarin in elk artikel één van de filatelistische elementen uitgangspunt is. Ook op de website van de KNBF (www.knbf.nl) wordt hieraan aandacht besteed. Mede gebruik makend van die expertise wil THEMA de komende jaren in een reeks artikelen ook aandacht besteden aan de filatelistische elementen.

Enkele opmerkingen vooraf. Iedereen moet vooral verzamelen wat hij of zij zelf wil. Het gaat er in deze reeks artikelen niet om mensen te 'bekeren' tot een andere manier van verzamelen. Waar het om gaat is het aandragen van ideeën, het overdragen van kennis, het stimuleren van de creativiteit e.d. Dit zowel voor mensen die alleen voor zichzelf verzamelen als voor de mensen die willen gaan meedoen met wedstrijden of nu al deelnemen aan tentoonstellingen. Als gesproken wordt over een 'goede' thematische verzameling, wordt uitsluitend bedoeld op een verzameling die zo veel mogelijk aan de tentoonstellingsregels voldoet. Zo ken ik ook heel mooie thematische verzamelingen waar mensen veel plezier aan beleven, maar die in de ogen van wedstrijdpersonen niet 'goed' zijn. Blijf gewoon datgene

doen wat je altijd al deed en wat je leuk vindt. Genieten van je eigen verzameling is het belangrijkste.

Spreiding

In een goede thematische verzameling is 'spreiding' een kernbegrip. Er zijn drie vormen van spreiding. Allereerst noem ik geografische spreiding. Neem niet alleen zegels en stukken op uit bijvoorbeeld Nederland, maar zorg - als het kan - voor goed materiaal uit de gehele wereld. In de tweede plaats noem ik spreiding in de tijd. Neem niet alleen zegels en stukken op van bijvoorbeeld na 1960, maar zorg - opnieuw als het kan - voor goed materiaal van alle tijden. In de derde plaats, en daar zal ik mij in deze artikelenreeks toe beperken, moet er spreiding zijn in de aard van het getoonde materiaal. Neem in je verzameling bijvoorbeeld niet alleen postzegels op, maar zorg ook voor ander materiaal: briefkaarten, telegrammen, stempels (1, 2), roodfrankeringen, postzegelboekjes (3) en proeven. Nu heb ik het over filatelistische elementen. Binnen één filatelistisch element, bijvoorbeeld de postzegel, zijn vele varianten denkbaar. Denk daarbij aan perfins, blokjes, zegels met doorlopende afbeeldingen e.d. Deze filatelistische elementen zullen ook aan de orde komen. Van belang voor een goede verzameling is dat van alle elementen iets aanwezig is. Liefst ook

gespreid over de gehele verzameling. En weet daarbij: overdaad schaadt. Als je voor een verzameling bijvoorbeeld twee mooie maximumkaarten hebt, is het 't mooiste dat die niet op één bladzijde of in één kader te zien zijn, maar in verschillende kaders.

De filatelistische elementen

Hieronder komt een opsomming van de twaalf filatelistische elementen. Er zijn daarbij verschillende varianten, zowel in soort als in vorm. Bijvoorbeeld bij het filatelistisch element 'portvrijdom' worden (ten minste) twee soorten onderscheiden: a. militair/veldpost en b. dienstpost. Er zijn van bijvoorbeeld dienstpost weer (ten minste) twee vormen: a. koningshuis en b. braille/blindenpost. In de komende artikelenreeks zal hier op worden ingegaan.

Dan nu de aangekondigde opsomming van de twaalf filatelistische elementen:

- 1 postzegels
- 2 postzegelboekjes
- 3 automaatstroken
- 4 stempelfrankeringen
- 5 frankeertarieven
- 6 portvrijdom
- 7 poststukken
- 8 postwaardestukken
- 9 vernietigingsstempels
- 10 verzendaanduidingen
- 11 postaanmeldingen
- 12 velranden (4).

Is de nieuwsgierigheid gewekt? Net als bij veel spannende series op televisie: "wordt vervolgd"! <

